

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.563/2011/12. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2012. január 19. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

végzést:

A fegyveresen elkövetett emberrablás büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlottas társai ellen indított büntető ügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2011. április 22. napján kihirdetett 8.B.1006/2009/100. számú ítéletének a fellebbezéssel érintett vádlottakra vonatkozó részét helybenhagyja.

I.rendű vádlott által a 2011. június 5. napjától, II.rendű vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt is beszámítja a szabadságvesztés tartamába.

A fellebbezési eljárásban 12 000 (tizenkettőezer) Ft, III.rendű vádlottat terhelő büntető költség merült fel.

Felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy I.rendű vádlott büntetései összbüntetésbe foglalásának lehetőségét vizsgálja meg.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság ítélete ellen az ügyész fellebbezést jelentett be I.rendű, II.rendű és III.rendű vádlottak terhére részbeni felmentésük okán, jogszabály téves alkalmazása miatt, csoportosan elkövetett kifosztás büntettében való bűnösségük megállapítása céljából.

I.rendű vádlott vádlott és a védője enyhítés végett jelentettek be jogorvoslatot, amelyet a védő a másodfokú nyilvános ülésen több irányban is kiegészített. Elsődlegesen a megyei bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indítványozta, mert álláspontja szerint az megalapozatlan, a tényállás hiányos, felderítetlen, téves ténybeli következtetéseken alapul, ezért felülvizsgálatra teljes mértékben alkalmatlan. Az első fokú bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett eleget. A vád törvényességének kérdését is felvetette, csak a törvényesen szerzett bizonyítékok képezhetik a vád alapját, melyek hiányában az eljárás megszüntetésének van helye. Az első fokú bíróság sem tett meg mindent a bizonyítékok törvényességének ellenőrzése érdekében, a sértett által a magyar hatóságoknak átadott

dokumentumok nem felelnek meg a Be. 78. §-ának (4) bekezdésében rögzítetteknek, ezért bizonyítékként nem értékelhetők. A védő bizonyítási indítványt is előterjesztett, miszerint a másodfokú bíróság szerezze be az Interpol-on keresztül a ...-ból az ügyre vonatkozó eredeti iratokat. Másodlagos indítványként a védő a I. tényállási pontban írt cselekmény minősítésének megváltoztatását kérte, mert álláspontja szerint az legfeljebb személyi szabadság megsértésének minősített esete lehet, míg az emberrablás előkészületeként értékelt cselekménysor vonatkozásában bizonyítékok hiányában, valamint a csalás büntette esetében bűncselekmény hiányában történő felmentést tartott szükségesnek.

II.rendű vádlott és a védője az emberrablás büntettének kísérlete tekintetében téves jogi minősítés, míg az emberrablás büntettének előkészülete, valamint a csalás büntette vonatkozásában bűncselekmény hiányában történő felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést, amit utólag a védő írásban részletesen indokolt. Ebben kifejtette, hogy 1.sz. sértett sérelmére elkövetett bűncselekménynél a fegyvernek nem volt semmilyen szerepe a sértett akaratának megtörésében. Kizárólag a létszám és az erőfölény volt az, amely 1.sz. sértettre hatással volt. Erre figyelemmel nem az emberrablás minősített esetének kísérlete, hanem csupán az alapeset valósult meg. Az emberrablás büntette előkészületének vonatkozásában nincs bizonyíték arra, hogy II.rendű vádlott azért ment volna a sértettek házába, hogy 2.sz. sértettet a személyi szabadságától bármilyen módon megfossza, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől tegye függővé, így e vádpont alól bizonyítékok hiányában történő felmentést kért. Kifejtette továbbá, hogy védenca nem működött közre abban, hogy 1.sz. sértettet kár érje, ezért a felbujtóként elkövetett csalás büntettének vádja alóli felmentést indítványozott, szintén bizonyítékok hiányában. Az időmúlásra és a jogi minősítés változására tekintettel a büntetés enyhítését, valamint a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megváltoztatását tartotta indokoltnak. A védő - amit az I. r. vádlott védője is felvetett - a ...-ban előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítását is kérte arra hivatkozva, hogy ennek időpontját az elsőfokú bíróság a tényállásában egyértelműen rögzítette, ezért ezen időszak beszámítására dokumentumok hiányában is lehetőség van.

III.rendű vádlott védője - a távollévő védenca érdekében - elsődlegesen bűncselekmény hiányában történő felmentés, másodsorban a büntetés enyhítése céljából jelentett be perorvoslatot.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta megalapozottnak, egyben az ügyészi jogorvoslatot módosítással tartotta fenn, a fegyveresen elkövetett emberrablás büntette befejezett alakzatának megállapítása, ezzel összefüggésben III.rendű vádlott cselekményének eltérő minősítése érdekében. Álláspontja szerint a III. r. terhelt is a szabadság és az emberi méltóság elleni bűncselekmény befejezett alakzatáért tartozik felelősséggel - a cselekmény elkövetésekor elhangzott párbeszéd alapján -, azonban a Btk. 175/A. §-ának (6) bekezdése értelmében vele szemben korlátlan enyhítésnek van helye.

Rámutatott továbbá arra, hogy a kifosztás büntettében történő bűnösség kimondására irányuló ügyészi fellebbezés indokai nem helytállóak. Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a kifosztás büntettében felmentő rendelkezést hozott, hiszen az

szükségtelen, amennyiben csupán látszólagos alaki halmazatot alkotnak a cselekmények. A jogi minősítés körébe tartozó megállapításokról a jogi indokolásban kell számot adni.

A IV. r. vádlottal szemben az ítélet első fokon jogerőre emelkedett.

I.rendű vádlott vonatkozásában a csoportosan, társtettesként elkövetett kifosztás büntette kivételével hozott felmentő rendelkezéseket az ügyész a jogorvoslatában nem támadta, ezért azok első fokon szintén jogerőre emelkedtek.

A csoportosan, társtettesként elkövetett kifosztás büntette vonatkozásában a felmentő rendelkezések ellen bejelentett ügyészi fellebbezést a fellebbviteli főügyészség az ítéltáblához 2011. július 28. napján érkezett átiratával visszavonta, ezért e rendelkezések ezen a napon jogerősek.

A másodfokú felülbírálat IV. r. vádlottra, valamint a felmentő rendelkezésekre nem terjed ki a Be. 348. §-ának (2) bekezdése és 349. §-ának (1) bekezdése értelmében.

A másodfokú bíróság ennek következtében csak utal arra, hogy a kifosztással kapcsolatos felmentő rendelkezés tekintetében osztja a fellebbviteli főügyészség átiratában kifejtetteket.

Az ítéltábla a perorvoslatokkal érintett vádlottak esetében a Be. 348. §-ának (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt - nyilvános ülésen - bírálta felül a megyei bíróság ítéletét, figyelemmel a Be. 361. §-ának (1) bekezdésében írtakra.

Elsőként abban kellett állást foglalni, hogy a védői érvelésnek megfelelően kétségek támaszthatók-e a vád törvényességét illetően.

A Be. 2. §-ának (2) bekezdése értelmében - amely 2006. július 1. napjától hatályos - törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

A vádiratban rögzített tényállásnak tartalmaznia kell tehát azokat a tényeket, amelyeket az ügyész bizonyítottnak vél, a Be. 217. §-a (3) bekezdésének i/ pontjában írtak szerint a bizonyítási eszközöket, valamint azt, hogy azok mely tény bizonyítására szolgálnak.

A bíróság feladata, egyben kötelezettsége, hogy a tárgyalás eredményeként döntsön a bizonyítékokról - beleértve azok törvényességének vizsgálatát -, azok bizonyító erejéről, az ezek alapján megállapítható tényekből tényállást rögzítsen, a bizonyítékokat elemző-értékelő tevékenységéről az indokolásban számot adjon.

Jelen esetben a megyei főügyészség vádirata az eljárási törvényben írtakat tartalmazza, ezért az törvényes. Az elsőfokú bíróság pedig megvizsgálta a bizonyítékokat, s amelyekkel kapcsolatban ésszerű kételyei merültek fel, kirekesztette a bizonyítékok köréből. Így járt el a III.rendű vádlott által e-mailben küldött okiratok tartalmával, s ennek kellő indokát is adta.

A sértettnek jogában áll bizonyítékokat szolgáltatni a hatóságok számára. A Be. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz és szabadon alkalmazható minden bizonyítási

eljárás. Ugyanezen törvényhely (4) bekezdése állít ennek korlátot - és az I. r. vádlott védője is erre hivatkozott -, miszerint nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon, vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.

A sértett által többnyire fénymásolatban szolgáltatott külföldi dokumentumok vonatkozásában e kizáró körülmények nem merültek fel, és semmiképpen sem merülhet fel csupán azért, mert azokat maga a sértett bocsátotta a hatóságok rendelkezésére.

Az első fokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést sem a bizonyítási eljárás lefolytatása során, sem pedig akkor, amikor az egyes bizonyítási eszközök tartalmát megvizsgálta, s azokat bizonyítékként részben elfogadta, részben pedig kirekesztette, azaz nem is értékelte.

Az ítéletábra I.rendű vádlott védőjének bizonyítási indítványát elutasította. Az elsőfokú bíróság az eljárása során kísérletet tett az eredeti dokumentumok beszerzésére, azonban az eredményt nem hozott, figyelemmel az Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Jogi Főosztályának átiratában foglaltakra. A másodfokú bíróságnak is kizárólag ezen hivatalos út betartásával volna módja az iratok beszerzésére, ami egyszer már eredménytelen volt a bűnügyi jogsegély hiánya miatt, így annak megismétlése csupán a büntetőeljárás elhúzódását vonná maga után.

Az első fokon eljáró megyei bíróság tehát az eljárási szabályokat betartva, igen széles körben folytatta le a bizonyítást. Beszerezte a több mozzanatú büntető ügy eldöntéséhez szükséges és lehetséges releváns bizonyítékokat, amelyeket mérlegelési körébe vont. Az így rendelkezésére álló bizonyítékokat külön-külön és azokat egymással is összevetve indokolási kötelezettségének lényegre törően, példaértékű módon tett eleget. Érvelése a logika szabályait is szem előtt tartóan meggyőző volt. Részletes indokát adta, hogy a vádlottak védekezését miért vetette el, és a történeti tényállást miért a sértettek vallomására, továbbá az azokat erősítő tanúk - részben írásban tett - nyilatkozatára alapította a tárgyaláson ismertetett egyéb bizonyítékok mellett. A Büntetőeljárás törvény nem ismeri a közvetlenség elvét, az írásbeli tanúvallomás törvényesen beszerzett bizonyíték, s nem tehető különbség tekintetben, hogy az így keletkezett dokumentum külföldön, vagy Magyarországon íródott.

A megyei bíróság által rögzített történeti tényállás teljeskörű és mindenben megalapozott, így a Be. 351. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban irányadó.

Az ítéletábra sem eljárási, sem megalapozatlansági okot nem észlelt, amely hatályon kívül helyezéshez vezethetne.

A védelem a bizonyítékok mérlegelésén keresztül támadta a tényállást, a vádlottak védekezésének megfelelő, a rögzített tényállással ellentétes ténybeli alapokon, amelyre megalapozott tényállás esetén nincs törvényes lehetőség.

Az irányadó tényállásból a vádlottak bűnösségére levont következtetés helyes és törvényes, s az ítélet tábla egyetértett a jogi minősítéssel, s annak indokaival is.

A védők eltérő minősítés megállapítására irányuló jogorvoslata nem foghatott helyt, ahogy a részbeni felmentést célzó fellebbezések sem, hiszen a védők eltérő tényállás alapján jutottak arra a jogi álláspontra, hogy a vádlottak részben nem követtek el bűncselekményt, részben nem bizonyítható, hogy megvalósították a terhükre rótt bűncselekmények egy részét.

A csalás tekintetében megállapítható, hogy a tényállásban írtak tartalmazzák a bűncselekmény valamennyi tényállási elemét, s a csalárd szándék I.rendű vádlott vallomásából is megállapítható volt, mely szerint a - tévedésbe ejtéssel - megszerzett pénzt, „kölcönt”, nem akarták a sértettnek „visszafizetni”.

Az ítélet tábla nem értett egyet a fellebbviteli főügyészség azon álláspontjával, hogy 1.sz. sértett sérelmére elkövetett emberrablás bűntette befejezett cselekmény, s ez kihatással van III.rendű vádlott cselekményének minősítésére is. A fellebbviteli főügyészség kifejtette, hogy a sértett kérdése és I.rendű vádlott arra adott válasza, továbbá a sértettnek III.rendű vádlottal később az elengedése érdekében folytatott beszélgetésének tartalma is erre enged következtetni. A „feltétel közlése” ráutaló módon megtörtént, ezért az emberrablás a sértett vonatkozásában befejezett.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában részletesen kifejtette azt, hogy miért nem tekinti elhangzottnak a konkrét követelést.

Az emberrablás törvényi tényállásához fűzött kommentár rögzíti, hogy az elkövetési magatartás kétmozzanatú, s a bűncselekmény csak a kísérlet szakába jut, ha az elkövető a sértettet megfosztja a személyi szabadságától, de mielőtt a feltételeit közölné, az elkövetés megszakad, a sértett kiszabadul. Az ítélet tábla álláspontja szerint a vádlottak még ráutaló módon sem juttatták kifejezésre, hogy a sértett szabadon bocsátását meghatározott feltételhez kötik.

Egyrészt a sértett felvetésére, hogy ez az oka a foglyul ejtésének, konkrét, megerősítő választ nem adtak, nem közöltek a sértettel olyan információt, amelyből egyértelművé válhatott volna, hogy mit várnak tőle.

Másrészt terveik szerint az elkövetési magatartás másik mozzanatára, a szabadon bocsátás feltételül szabott követelés közlésére csak akkor került volna sor, amikor a sértett felesége is a hatalmukba kerül, hiszen csak így kivitelezhető, hogy a vagyoni előnyhöz hozzájussanak.

Az emberrablás befejezett alakzata tehát nem állapítható meg. A leírt történések viszont szükségesek voltak ahhoz, hogy az emberrablás kísérletére lehessen jogi következtetést levonni, szemben a védelem által preferált személyi szabadság megsértésének bűntettével. Ahhoz, hogy az emberrablás kísérleti szakba jusson, feltétlenül kell valami többlet a személyi szabadságtól való megfosztáshoz képest. Jelen esetben ehhez elegendő volt, hogy a sértettben felmerült a vádlottak cselekményének célja, ezt ugyan nem erősítették meg, de nem is cáfolták, s az erre irányuló tudattartalmuk utólag ismertté vált.

A védelmi érvelésekre reagálva az is leszögezendő, hogy emberrablás valósul meg attól függetlenül, hogy a személyi szabadságtól erőszakkal megfosztott sértett szabadon

bocsátását jogos, jogosnak vélt vagy jogtalan vagyoni igény teljesítésétől teszik függővé, mivel a jogtalan haszonszerzési célzat nem tényállási elem.

A fegyveresen elkövetés minősítő körülmény pusztán a fegyver használata okán megállapítható, mint ahogyan bármely más olyan bűncselekmény esetében, ahol ez minősítő körülmény, s független attól, hogy a fegyver használatának mekkora szerepe volt a sértett akaratának megtörésében.

Az érintett vádlottak ezen cselekvősege jogi minősítésének megváltoztatására tehát egyik irányban sem volt törvényes alap.

A megyei bíróság feltárta a vádlottak javára és terhére figyelembe vehető bűnösségi körülményeket, amelyek közül az enyhítő körülmények sorából mellőzi az ítéletábra az I. és II. r. vádlottak vonatkozásában a „részbéli ténybeli beismerő vallomást”, hiszen a vádlottak a bűnösségüket tagadták.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint I.rendű, II.rendű és a távollévő III.rendű vádlottakkal szemben kiszabott büntetések igazodnak az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához, a bűnösségi körülményekhez, és nem tekinthetők kirívóan súlyosnak, ezért az enyhítésükre irányuló jogorvoslatok sem vezethettek eredményre.

Az I. és II. r. vádlottak védői felvetették a külföldön fogvatartásban töltött idő beszámítását is a kiszabott szabadságvesztés tartamába. Arra hivatkoztak, hogy a megyei bíróság tényállása rögzíti azon időpontokat, amikor e két terhelt ...-ban fogvatartásban volt. Ez a védői érvelés azonban nem helytálló.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 8. oldalán a III. tényállási pontban az ügyészi vádat idézi, míg az általa megállapított tényállásban (12-17. oldal) ilyen tényeket nem rögzített a hivatalos dokumentumok hiányára hivatkozva (megjegyzendő az, hogy I.rendű vádlott esetében a személyazonosság is kétséges), ezért a védők indítványának teljesítésére a másodfokú bíróság sem látott törvényes lehetőséget.

Az eddig kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság a megyei bíróság ítéletét a Be. 371. §-ának (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlottak Magyarországon végrehajtott előzetes letartóztatásának további beszámítása a Btk. 99. §-ának (1) és (2) bekezdésén alapul.

A fellebbezési eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére III.rendű vádlottat a Be. 381. §-ának (1) bekezdését alkalmazva kötelezte a másodfokú bíróság.

I.rendű vádlott az előzetes letartóztatásának megszakításával más ügyben jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetését töltötte, majd ezt követően jelen ügyben ismét előzetes letartóztatását foganatosították. Az ítéletábra ezért felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy a vádlott büntetései összbüntetésbe foglalásának lehetőségét vizsgálja meg.

Debrecen, 2012. évi január hó 19. napján

Dr. Ficsór Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja

Záradék:

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 8.B.1006/2009/100. számú ítéletének felmentő rendelkezései - a kifosztás bűntettét érintő kivétellel - 2011. április 26. napján jogerősek, a kifosztás bűntette alóli felmentő rendelkezés mindhárom vádlott tekintetében 2011. július 28. napján szintén első fokon jogerőre emelkedett.

I.rendű, II.rendűés III.rendű vádlottak vonatkozásában az első fokú bíróság ítéletének másodfokon felülbírált rendelkezései a másodfokú végzéssel jogerősek és végrehajthatók.

Debrecen, 2012. évi január hó 19. napján

. Ficsór Gabriella sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:

- kiadó -